

[AM2023.05.17Ø]

Østre Landsrets 14. afdelings KENDELSE - 17. maj 2023 - S-3938-22

Som dommere fungerede landsdommerne Mikael Friis Rasmussen, Benedikte Holberg og René Bergfort (kst.), førstnævnte som rettens formand.

Anklagemyndigheden mod 1) ... og 4) *Erstatningssøgende*, født april 1992, (advokat *Advokat*)

Ingen var indkaldt eller mødt.

Der fremlagdes anklageskrift og ankemeddelelse af 14. december 2022 fra Statsadvokaten i København samt skrivelse af 30. januar 2023 fra den for *Erstatningssøgende* for byretten beskikkede advokat, advokat *Advokat*.

Retten i Nykøbing Falster har afsagt dom i sagen den 5. september 2022. Ved dommen blev anklagemyndigheden frifundet for krav om erstatning for uberettiget varetægtsfængsling rejst af bl.a. *Erstatningssøgende*. Anke af dommen er for så vidt angår *Erstatningssøgende* modtaget den 20. september 2022.

Anklagemyndigheden har påstået *Erstatningssøgendes* anke afvist som for sent indgivet og har anmodet om, at spørgsmålet om admittering af anken afgøres forlods og på skriftligt grundlag.

Anklagemyndigheden har henvist til, at retsplejelovens § 910 finder anvendelse i sager om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning, jf. § 1018 f, stk. 3, men at bestemmelsen skal ses i sammenhæng med reglerne i retsplejelovens kapitel 93 a, herunder § 1018 e om frister og virkningerne ved fristoverskridelse. Retsplejelovens § 1018 f, stk. 3, henviser til strafferetsplejens former, men Højesteret har i bl.a. U 1998.228 og U 2013.3363 fastslået, at erstatningssager omfattende af retsplejelovens kapitel 93 a angår krav af civilretlig karakter, og at der i denne type sager anvendes principper fra den civile retspleje.

Udgangspunktet efter § 910, stk. 2, er, at anke tillades, hvis fristoverskridelse alene skyldes advokatfejl. Det fremgår imidlertid af retsplejelovens § 1018 e, stk. 2 og 5, at en fristoverskridelse ved fremsættelse af erstatningskrav eller klage over afgørelser om erstatning omfattende af retsplejelovens kapitel 93 a alene behandles, såfremt fristoverskridelsen må anses for undskyldelig. Advokatfejl er som udgangspunkt ikke undskyldelig, idet der i disse erstatningssager, som angår krav af civilretlig karakter, skal ske identifikation mellem erstatningssøgende og dennes advokat, jf. U 2013.3363 H, U 2016.212 H og TfK 2020.457/2.

Erstatningssøgende har i disse sager mulighed for at rette et kompensationskrav mod advokaten, jf. U 2013.3363 H.

Advokat Advokat har på vegne af *Erstatningssøgende* anmodet om, at anken admitteres efter retsplejelovens § 910, stk. 2, jf. § 1018 f, stk. 3, og har i den forbindelse henvist til, at fristoverskridelsen skyldes grunde, som ikke kan tilregnes appellanten, ligesom der er tale om en ubetydelig fristoverskridelse, der alene skyldes et teknisk problem.

Ankemeddelelsen blev sendt pr. mail den 20. september 2022 kl. 9.20 og fulgt op af supplerende mails til anklagemyndigheden samme dag kl. 09.27 og kl. 09.46, hvor advokat *Advokat* oplyste, at han var blevet opmærksom på, at ankemeddelelsen, som han havde udarbejdet dagen før, ved en teknisk fejl ikke var blevet afsendt, og at den manglende afsendelse måtte skyldes, at der ikke var internetdækning det sted, hvor han af arbejdsmæssige grunde opholdt sig. Da han ved arbejdstids begyndelse den 20. september 2022 opdagede, at mailen fortsat lå i udbakken, sendte han den straks.

Det må antages, at anken kom til anklagemyndighedens kundskab ved normal arbejdstids begyndelse på den første dag efter ankefristens udløb. Ved rettidig indgivelse af anken efter normal arbejdstids ophør den 19. september 2022 ville ankemeddelelsen også først være kommet anklagemyndighedens personale til kundskab omkring den ordinære arbejdstids begyndelse den 20. september 2022. Den tekniske fejl har derfor ikke medført nogen forsinkelse af sagens behandling, ligesom udløbet af ankefristen ved midnat den 20. september 2022 ikke kan antages at have skabt nogen forventning hos anklagemyndigheden om undladelse af anke, før fejlen var rettet.

Der er for det offentlige ingen beskyttelsesværdig interesse at varetage ved at afvise ankebehandlingen. Ved admittering af anken lider det offentlige således ikke et tab i forhold til retsstillingen, som bestod forud for den begåede fejl. Det offentlige vil alene skulle tilsvare et rent faktisk bestående krav, som domstolene måtte anerkende som berettiget. Forsinkelsen har således ikke påført det offentlige noget tab, men tværtimod frigjort det offentlige fra et berettiget krav (forudsat at ankeinstansen godkender kravet). Det forekommer ikke rimeligt, at et sådant krav på grund af en teknisk fejl og en minimal forsinkelse, som ingen praktisk betydning har, skal overføres til advokaten og/eller dennes forsikringselskab til det offentliges frigørelse for et muligt bestående erstatningskrav.

Det kan ikke tænkes, at lovgiver ved indførelse af ankereglerne har tilsigtet at frigøre det offentlige for potentielle krav under de foreliggende omstændigheder. Derfor bør sådanne undskyldelige fejl, som straks korrigeres og ingen reel betydning har, ikke føre til afvisning af en anke. Det vil være en for restriktiv fortolkning af ankereglerne at afvise anken.

Som anført af anklagemyndigheden er udgangspunktet efter retsplejelovens § 910, stk. 2, at anke tillades, hvis den for sene anke alene skyldes en advokatfejl. Også i den juridiske litteratur er det anført, at retspraksis vedrørende admittering af en anke i en straffesag er betydeligt mere imødekommende, når overskridelsen af ankefristen skyldes en advokatfejl. Retsplejelovens § 1018 e, stk. 2 og 5, må fortolkes således, at bestemmelserne åbner for en relativt liberal forståelse af, hvad der må anses for en undskyldelig fejl.

Admittering af anken vil desuden ikke medføre noget relevant yderligere tidsforbrug, eftersom de øvrige erstatningssøgende alle har anket byrettens dom.

Det kan ikke udledes af de af anklagemyndigheden omtalte domme, at der i den foreliggende sag skal ske identifikation mellem erstatningssøgende og dennes advokat. Dommene kan ikke fortolkes således, at en advokatfejl som udgangspunkt ikke er undskyldelig, i hvert fald ikke når det drejer sig om en ubetydelig, teknisk fejl og ikke en faglig fejl.

Efter votering afsagdes følgende

kendelse:

Det fremgår af retsbogen for retsmødet den 8. august 2022, hvor sagen blev hovedforhandlet, at de erstatningssøgende blev gjort bekendt med tidspunktet for domsafsigelsen den 5. september 2022 og reglerne om anke. Ankefristen udløb således den 19. september 2022, og erstatningssøgende, der har anket dommen den 20. september 2022, har derfor ikke iværksat anken inden fristens udløb, jf. retsplejelovens § 904, stk. 1.

Landsretten lægger til grund, at fristoverskridelsen skyldes en fejl i forbindelse med fremsendelsen af anke-meddelelsen fra advokat *Advokat*.

For anke i straffesager følger det af retsplejelovens § 910, stk. 2, at landsretten kan tillade anke efter udløbet af ankefristen, hvis den part, der anker, sandsynliggør, at den pågældende først efter fristens udløb er blevet bekendt med den omstændighed, som anken støttes på, eller at overskridelsen af fristen i øvrigt skyldes grunde, som ikke kan tilregnes den pågældende. Det følger af fast praksis, at der ved fristoverskridelse på grund af advokatfejl ikke sker identifikation mellem tiltalte og dennes forsvarer. Spørgsmålet er, om denne praksis finder anvendelse ved fristoverskridelse i erstatningssager som den foreliggende.

Sagen er behandlet efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 a om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning. Efter retsplejelovens § 1018 f, stk. 1, kan den erstatningssøgende inden to måneder efter en afgørelse truffet af rigsadvokaten eller justitsministeren om ikke at imødekomme et erstatningskrav begære kravet indbragt for retten. Fremsættes en sådan begæring, indbringer anklagemyndigheden erstatningssagen, som behandles i strafferetsplejens former, jf. retsplejelovens § 1018 f, stk. 3.

Reglerne i retsplejelovens § 1018 f udgør en særlig procesform vedrørende krav, som ellers skulle behandles i den borgerlige retsplejes former, navnlig derved at erstatningssagen på den erstatningssøgendes begæring indbringes for retten af anklagemyndigheden, og at den erstatningssøgende på begæring skal beskikkes en advokat, jf. § 1018 f, stk. 2. Fristen i § 1018 f, stk. 1, afskærer ikke forfølgelse af erstatningskravet i den borgerlige retsplejes former, og i medfør af § 1018 f, stk. 3, 2. pkt., kan retten desuden nægte at behandle et erstatningskrav fremsat af nogen, der ikke har været sigtet, såfremt kravet ikke på rimelig måde vil kunne behandles i strafferetsplejens former. Det står herefter den erstatningssøgende frit at fremsætte kravet i den borgerlige retsplejes former, jf. § 1018 f, stk. 3, sidste pkt.

Krav om erstatning skal i medfør af retsplejelovens § 1018 e, stk. 1, fremsættes inden to måneder efter meddelelse til en sigtet om strafforfølgningens ophør, efter afsigelse af en endelig dom eller efter et indgreb er ophørt. Fremsættes kravet efter udløbet af fristen, kan kravet behandles, hvis overskridelsen er undskyldelig, jf. § 1018 e, stk. 2.

Højesteret har i dom af 19. september 2013 (UfR 2013.3363) udtalt, at ordlyden af retsplejelovens § 1018 e, stk. 2, adskiller sig fra § 910, stk. 2, og at der hverken i ordlyd eller forarbejder er grundlag for at overføre den praksis om identifikation, der gælder efter § 910, stk. 2, til § 1018 e, stk. 2. Det er videre anført i dommen, at reale grunde heller ikke taler herfor, idet fristen efter § 910 angår spørgsmål om straf, mens fristen efter § 1018 e angår erstatningskrav af civilretlig karakter, og at retsstillingen for sådanne krav på andre områder er, at klienten identificeres med sin advokat i henseende til fristoverskridelser. Et tab som følge af en advokatfejl i denne forbindelse kan efter omstændighederne kompenseres ved at pålægge advokaten at betale erstatning.

En formulering tilsvarende § 1018 e, stk. 2, findes i § 1018 e, stk. 5, og det er antaget i praksis, at der ligeledes kan ses bort fra overskridelse af fristen i § 1018 f, stk. 1, hvis fristoverskridelsen er undskyldelig, jf. bl.a. TfK 2004.117 og TfK 2008.425, hvor advokatfejl ikke kunne føre til, at der blev set bort fra overskridelse af fristen i § 1018 f, stk. 1.

Det gælder således ved andre frister vedrørende erstatningskrav, der behandles efter retsplejelovens kapitel 93 a, at der sker identifikation mellem den erstatningssøgende og dennes advokat. Landsretten finder, at der uden en direkte henvisning i § 1018 f, stk. 3, til § 910, stk. 2, ikke er grundlag for at overføre praksis vedrørende § 910, stk. 2, til erstatningssager. Landsretten lægger herved vægt på, at der er tale om krav af civilretlig karakter, og at et eventuelt tab, der skyldes fristoverskridelse som følge af en advokatfejl, efter omstændighederne kan kompenseres ved at pålægge advokaten at betale erstatning.

Herefter, og da fristoverskridelsen ikke kan anses for undskyldelig, afvises *Erstatningssøgendes* anke, jf. § 910, stk. 1.

Thi bestemmes:

Erstatningssøgendes anke afvises.

Sagen sluttet for så vidt angår *Erstatningssøgende*.

Sagen i øvrigt udsat på berømmelse.